

19 februari 2023

God ziet de nood van zijn volk

Exodus 1

Thema: Slaaf zijn

Doel

De kinderen laten ontdekken dat God het roepen hoort van de mensen die onderdrukt worden of tot slaaf gemaakt.

Toelichting

Het is goed dat mensen bereid zijn elkaar te dienen. Het is goed dat ze oog hebben voor elkaar en elkaar helpen, ook al moeten ze daar iets voor opofferen. Maar als iemand anderen overheerst en bedreigt, zodat ze hun vrijheid verliezen en moeten doen wat hij zegt, is dat nooit Gods bedoeling. Slaaf-zijn van een ander hoort niet thuis in Gods schepping. Zo heeft de HEER de wereld niet geschapen.

Als de Israëlieten dus lijden onder het slavenwerk en de moord op hun pasgeboren jongens, kiest God hun kant.

Titel van het ONDERBOUW-verhaal: Ik ben de baas

Richtlijnen: Het is niet makkelijk aan kleuters uit te leggen wat een slaaf is. Het is niet zomaar werken voor een slechte baas. Geweld en onderdrukking spelen een rol. Neem daarom het uitgangspunt in 'de baas spelen'. Als een ander kind altijd alles wil bepalen, is dat niet goed. En zeker niet als het ook nog slaat en gemeen doet.

Farao was heel gemeen. Hij zegt: Ik ben de baas over Israël. Iedereen moet doen wat ik zeg. Hij laat hen heel zwaar werk doen en beult hen ook nog af. Nooit hebben ze rust. Zelfs de pasgeboren jongens worden gedood om Israël maar niet groot te laten worden. Benadruk de hoop, dus dat de vroedvrouwen de baby-jongetjes proberen te redden. En dat lukt vaak, want God helpt hen.

Titel van het MIDDENBOUW-verhaal: Onder de duim houden

Richtlijnen: Neem je uitgangspunt in de uitdrukking 'onder de duim houden'. Kennen de kinderen die? Gods bedoeling is dat mensen samenleven, maar de Egyptenaren drukken de Israëlieten naar beneden. Dat doen ze door hun iedere dag veel te veel en te zwaar werk te laten doen. Daarbij krijgen ze ook nog zweepslagen. Ze zitten niet in een cel, maar zijn wel een soort gevangenen. En hun jongetjes worden ook vermoord.

Gebeurt zoiets vandaag ook nog? Hoe dan?

Gelukkig blijft God voor de Israëlieten zorgen en zegent het verzet van de vroedvrouwen die jongetjes proberen te redden. Het is allemaal erg verdrietig, maar er is een beetje hoop.

Titel van het BOVENBOUW-verhaal: God kiest partij

Richtlijnen: Er zijn altijd mensen die andere mensen in hun macht proberen te krijgen. Dat kunnen ze, omdat ze sterker zijn, machtige vrienden hebben, enz. Deze mensen kunnen erg gevaarlijk zijn en deinzen niet terug voor het grofste geweld. Er zijn vele voorbeelden uit de geschiedenis, maar ook vandaag worden mensen onderdrukt.

Vandaag lezen we over de Israëlieten die door de farao van Egypte tot slaven worden gemaakt. Dwangarbeid en geweld komen dagelijks voor. Zelfs baby's worden vermoord. Israëlieten komen in verzet (vroedvrouwen) en God zegent dat. Dat de HEER partij kiest voor de slachtoffers, geeft hun hoop.

Geeft deze geschiedenis ook vandaag hoop aan mensen die in de knel komen. Op welke manier? En wat kunnen zij zelf doen?

Extra bijbelgedeelte: Romeinen 8:31-39

(Dit gedeelte is geschreven voor christenen die worden onderdrukt. Ze mogen weten dat niets Gods liefde voor hen ongedaan maakt. Jezus heeft de boze satan verslagen)

Auteur: DW

Achtergrondinformatie

Bij het Bijbelgedeelte

Vers 1 tot en met 7 vormen de verbindingsschakel tussen de Bijbelboeken Genesis en Exodus. De namen van de zonen van Jakob (in vers 1 ook bij zijn door God gegeven nieuwe 'Israël' genoemd; Gen. 32:28) worden opgesomd. Via de 'volheidsgetallen' 12 en 70 richt de beschrijving onze aandacht in verschillende formuleringen op de enorme groei van het volk, zo zelfs dat ze het hele land bevolken (letterlijk 'vullen'; vers 7). Zo wordt de belofte van God aan Abraham (Gen. 17:2) en Jakob (Gen. 48:4) in het land van de vreemdelingschap vervuld.

Dit alles is de opmaat tot de eigenlijke geschiedenis van de onderdrukking van het volk Israël door de Egyptenaren, die in vers 8 begint. Er is een nieuwe farao die Jozef en zijn betekenis voor Egypte niet kende, of – zo kunnen we de zin ook opvatten – niet relevant achtte en er geen rekening mee wenste te houden in benadering van Jozefs uitgegroeide familie. De menselijke angstreflex tegen grote groepen vreemdelingen – die in de woorden van de farao doorklinkt – is kennelijk van alle tijden. Ze leidt tot een reeks van vreselijke maatregelen, die – omdat het tegendeel van het beoogde resultaat (krimp van het aantal Israëlieten) wordt bereikt -- steeds draconischer worden:

- 1 dwangarbeid bij de bouw van de voorraadsteden Pitom en Raämses (vers 11)
- 2 mishandeling bij en verzwaring van de slavenarbeid (vers 13-14)
- 3 bevel aan de Hebreeuwse verloskundigen om jongetjes direct na de geboorte te doden (vers 15-16)
- 4 bevel aan alle Egyptenaren om Hebreeuwse pasgeboren jongetjes in de Nijl te werpen (vers 22).

De menselijke hoofdrol c.q. 'heldenrol' is in dit hoofdstuk weggelegd voor twee vrouwen (vers 15-21). Let erop hoe de namen van deze Hebreeuwse verloskundigen (NBV: 'vroedvrouwen') nadrukkelijk worden genoemd: Sifra (= schoonheid) en Pua (= glanzend). Hun schoonheid en glans is hier echter geen zaak van uiterlijk, maar komt voort uit in hun moedige verzet tegen het bevel van de farao. Ondanks zijn gebod laten ze de geboren jongetjes in leven. Bovendien pareren ze het daaropvolgende verwijt van de farao met een slimme smoes: De Hebreeuwse vrouwen zijn zo sterk (letterlijk: 'beesten zijn zij'), dat ze geen vroedvrouwen nodig hebben en de geboorte al achter de rug is, wanneer deze arriveren.

Van groot belang is de bron van dit verzet van Sifra en Pua. Hun heldhaftigheid wortelt niet in eigen kracht, maar in hun ontzag voor God. We vinden hier de bekende bijbelse uitdrukking dat zij 'God vreesden' (vers 17; herhaald in vers 21). 'God vrezen' is geen zaak van angst, wel van eerbiedige gerichtheid in geloof en vertrouwen op de Here God en zijn Woord. Dat Woord omsluit zowel de algemene opdracht tot eerbied voor het leven als de bijzondere zegen van een groot nageslacht voor het volk Israël. Deze 'vreze Gods' is voor de twee vroedvrouwen reden om niet te doen wat de farao hen had gezegd. Ze tonen zich meer gehoorzaam aan 'de God van het leven' dan aan deze 'farao van de dood'. Daarom gaan zij voor het leven van de hun toevertrouwde kinderen.

In deze geschiedenis van Sifra en Pua ontvouwt zich ook de verborgen zorg en leiding van God voor zijn volk in deze periode van grote nood. De werkelijke bevrijding van het onderdrukte volk staat nog uit (vanaf hoofdstuk 2 gaat het pas over Mozes). De opeenstapeling van ellende in dit hoofdstuk kan zelfs een gevoel van totale 'Godsverduistering' oproepen. Waar is Hij? Door het optreden van deze vrouwen heen blijkt echter dat God zijn volk niet heeft verlaten. De bevestiging daarvan is Gods opmerkelijke zegen voor Sifra en Pua (blijkens vers 21 zichtbaar in hun gezinnen; letterlijk: 'Hij maakte voor hen huizen'). Gaat het hier alleen om aantallen kinderen of mogen we ook denken aan huiselijke voorspoed, een gelukkig huwelijk, harmonie, welzijn, vrede in het gezin?

De onderdrukking is door het optreden van Sifra en Pua niet voorbij. Omdat het volk nog weer talrijker wordt (vers 20) beveelt de farao nu 'heel zijn volk' om alle pasgeboren Hebreeuwse jongetjes in de Nijl te gooien. Moeten we daarbij vooral denken aan het leger dat deze verschrikkelijke opdracht moest uitvoeren? Of zijn de vreemdelingenhaat en de afkeer van dat aparte volk Israël tot zulke collectieve proporties gestegen, dat de grote massa van Egyptenaren hiertoe te bewegen is? Het zou niet het laatste voorbeeld zijn van een volksbrede uitbarsting van antisemitisme. Eeuwen van dreiging, treiterijen, pogroms, vervolging en uitroeiing zijn op deze geschiedenis gevolgd en nog altijd niet tot een einde gekomen. Het roept toen en nu om een grotere bevrijding van Israël dan de twee dappere verloskundigen in Exodus 1 konden bewerkstelligen.

Vers voor vers

- Vs. 1 De eerste woorden van dit Bijbelboek 'Dit zijn de namen' (in het Hebreeuws eelèh sjemoot), zijn in de Hebreeuwse Bijbel de titel van ons boek 'Exodus'. Gelijk in dit eerste hoofdstuk kun je daarin een bijzonder accent horen. Voordat de farao alles doet om Israëls naam uit te roeien, klinken de namen van de stamvaders van dit volk, dat God door alle ellende heen zal bewaren en tot zijn bestemming zal brengen.
- Vs. 7 'Ze werden zo talrijk...'. Dit vers bevat maar liefst vijf werkwoorden om de 'bevolkingsexplosie' uit te drukken (zie een oudere Bijbelvertaling). In Ex. 12:37 en Num. 1:46 worden gesproken over ruim 600.000 mannen (vrouwen en kinderen niet meegerekend).
- Vs. 8 Wie was deze farao die geen boodschap had aan Jozef en zijn volk?
Toetmoses III (regeerde van 1501-1447 v. Chr.) en Ramses II (ca. 1300-1234 v. Chr.) zijn de meest genoemde kandidaten. Beiden waren grote heersers met grote bouwprojecten. Zekerheid hebben we hierover niet.
- Vs. 15 Enige extra aandacht verdient de driemaal gebruikte aanduiding 'Hebreeuws' ten aanzien van de Israëlitische vrouwen. Zowel in het boek Genesis als het boek Exodus worden de Israëlieten vaker 'Hebreeërs' genoemd. Mogelijk betreft het een oudere naam, (deels) gerelateerd aan het (half)nomadische, rondtrekkende bestaan van Israëls voorvaders. Daarbij past ook goed de bewust gespeelde minachtende reactie van Sifra en Pua op het verwijt van de farao, waarmee ze hem om de tuin leiden. Een parafraze, zoals de farao het moest horen: 'die primitieve Hebreeuwse vrouwen baren hun kinderen net als de dieren, waarmee die Hebreeërs altijd rondtrokken...'. Ook hier: vooroordelen en discriminatie zijn van alle tijden. Hier echter door de twee vroedvrouwen tot Israëls redding omgekeerd!
- Vs.17 (ook vs. 21) 'ontzag voor God': op beide plaatsen is het woord voor God (èlohim) voorzien van een bepalend lidwoord. De vroedvrouwen hebben ontzag voor de God, d.w.z. Hij is de enige die zich God mag noemen. Oftewel: niet de farao die zichzelf als god zag en liet vereren.

Vraag

- Zouden Sifra en Pua wel eens bang zijn geweest tijdens hun moedige, maar ook gevaarlijke verzet tegen de opdracht van de farao? Wat zou u hebben gedaan?

Auteur: WMB

Liederen

Psalm 105: 1, 2, 3, 8, en 9

Lied 738: 2

Lied 574

Lied 558

Looft de Here, alle gij volken

Alzo lief had God de wereld

Waarom?

(=Gezang 178 LvdK)

Hemelhoog 33

Hemelhoog 104

Hemelhoog 205

Auteur: PZ

Ik ben de baas

'Omdat ik het zeg!', zegt Simon precies zoals mama dat heel af en toe zegt wanneer de jongens maar niet willen luisteren. 'Ik ben ouder, dus ik ben de baas!', voegt hij er nog eens aan toe.

'Dat is niet eerlijk!', zegt Bart. 'Mama vroeg het ook aan jou. We moeten allebei de auto's en blokken in de kamer opruimen, niet alleen ik'

'Nou ik zorg er toch voor dat alles wordt opgeruimd?', zegt Simon, 'Door jou!' En hij lacht hard.

'Ik doe het toch niet!', probeert Bart nog een keer.

Je gaat het wél doen, anders maak ik je nieuwe ambulanceauto kapot! En om te laten zien dat hij het meent pakt Simon een spiegeltje van de auto tussen zijn vingers en doet alsof hij hem wil afbreken.

'Nee! Niet doen'. Bart pakt snel de auto uit de handen van zijn broer en rent er mee naar de kast. Hij klimt op zijn bed en kan dan nét de auto boven op de kast zetten. En dan...

Simon geeft hem een duw! Bart valt van zijn bed en stoot zijn hoofd tegen de bak van de blokken.

'Auauauw', huilt Bart....

Dat was niet leuk...

Wie moet ook wel eens wat doen omdat er iemand anders de baas speelt? Hoe vind je dat? Hoe voelt dat?

En... wie speelt zélf wel eens de baas? Hoe vind je dat? Hoe voelt dat?

In de Bijbel staat ook een verhaal over iemand die de baas speelt. Maar God luisterde juist naar de mensen die werden onderdrukt. Zo noem je dat.

Bijbelverhaal

Een verhaal over Farao. Hij was de baas over zijn land Egypte. Maar in dat land woonde ook een ander volk, de Israëlieten. Eerst was het een heel klein volk. Het volk moest hard werken voor de Farao en zware klussen doen voor de Egyptenaren. Door de vele kinderen die werden geboren werd dat volk steeds groter. Farao vond dat maar vervelend, al die Israëlieten die in Egypte woonden. Strakjes waren het er zoveel dat ze de baas wilde worden in het land. En moesten de Egyptenaren voor hun werken! Dus Farao bedacht een plan... De mensen moesten véél harder werken en kregen minder eten. Dan werden ze zwak en gingen sneller dood. Én hij moest er voor zorgen dat er niet zoveel baby's meer bijkwamen. Vooral geen jongetjes. Die konden heel sterk worden en tegen Egypte vechten. Hij gaf de opdracht aan de vroedvrouwen, vrouwen die meehielpen als de mama de baby kreeg, om babyjongetjes als ze waren geboren dood te maken! Gemeen hé? De Israëlieten huilden en riepen naar God: 'Help ons toch!'

En dat deed God! De vrouwen aan wie was gevraagd alle jongetjes dood te maken deden iets wat héél dapper was. Ze wisten dat God dit niet wilde! Ze wilden naar God luisteren, niét naar de farao. Ze vertelden de farao leugens...Dat mag misschien niet, denk je, maar omdat ze wisten dat God wilde dat alle jongetjes bleven leven, wisten ze dat God hen zou helpen en beschermen. En dat deed Hij. Ze vertelden aan Farao dat de vrouwen die een baby moesten krijgen dat heel goed zelf konden en daar geen hulp bij nodig hadden. Dus wisten ze ook niet waar er baby's waren geboren en of dat jongetjes of meisjes waren.

En zo gebeurde het de het volk Israël nog steeds bleef groeien. En dat was goed, want God had een plan met dit volk. Daarover de volgende keer meer!

Auteur: JV

Onder de duim houden.

Inleiding

Weet je wat het betekent als een meester of juf de klas onder de duim heeft? Iedereen doet dan wat hij of zij zegt. Dat is een goede manier van onder de duim hebben.

Zet je duim eens op tafel of stoel en duw hard. Doe het nu met elke andere vinger. Welke is er het sterkst? Bij de meesten is dat hun duim. Gelukkig werken je vingers altijd samen. Daar is er niet één de baas.

Maar bij mensen gaat het soms fout, als ze hun kracht of macht gebruiken om anderen op een verkeerde manier onder de duim te houden. Als ze de baas gaan spelen.

Bijbelverhaal

'Het is niét eerlijk! Waarom moeten wij dat zware werk doen en twee complete steden bouwen voor de koning van dit land? We hebben hem toch niks gedaan? En er zijn Egyptenaren genoeg in dit land. Laten ze hun eigen stad maar bouwen. Dit is ons land niet eens! Uw rug is al krom van dat zware werk. Ben ik straks ook zo? En waarom...?' De vader van de jongen die dit uitroept, heeft zijn hand opgestoken, zucht en kijkt zijn opstandige zoon aan. Hij vindt het ook gemeen. Maar ze hebben geen keus. Ze zijn slaven van de farao, de koning van dit land. En terwijl hij doorwerkt, legt hij nog eens geduldig uit: 'Egypte is inderdaad niet ons land; dat is Israël. Daar kwamen onze voorouders Jakob en Jozef vandaan. Jozef was hier met Gods hulp onderkoning geworden en heeft, toen de lange, grote droogte en hongersnood kwamen, zijn vader Jakob en zijn broers hierheen laten komen, waar nog wel eten was. Dat mocht van de farao, omdat Jozef veel voor hem en zijn volk deed. Jakob kwam hier met veel dieren en zeventig familieleden naartoe, waaronder zijn elf andere zoons. Zij mochten in het mooiste stuk land wonen en kregen belangrijke banen. God zegende hen met veel kinderen, en ook zij kregen weer veel kinderen.

Nu zijn we met heel veel mensen en woont ons volk - Gòds volk - door heel Egypte. Maar de dankbare farao is gestorven en de nieuwe weet niet wat er vroeger gebeurd is. Hij is bang voor ons! Onnodig natuurlijk, maar hij wil niet dat we straks met nõg meer Israëlieten zijn. Want als er eens een oorlog komt, denkt hij dat hij ons niet meer onder de duim kan houden. Dat we met zijn vijanden gaan meevechten en dat hij dan verliest. Dus hij denkt dat, als hij ons hard laat werken, we geen tijd meer hebben voor kinderen.'

Een grinnik klinkt tussendoor. 'Ja pap, maar het lijkt wel dat hoe harder hij ons laat werken, hoe meer kinderen er geboren worden!' 'Ja, maar dat klòpt ook! Onze verloskundigen hebben hun handen vol aan alle geboortes waarbij ze komen helpen. En de farao wordt alleen maar banger. Hij heeft gezegd dat we nog harder moeten gaan werken. Er moeten nou ook mensen van ons bakstenen bakken uit klei, en op het land van de Egyptische boeren werken.'

'Hé daar, niet kletsen tijdens het werk!', klinkt er ineens

een harde stem, die dichterbij komt. 'Doorwerken jullie! Of ik zal wel zorgen dat je doorwerkt!' Dat doen ze ook maar vlug. Die slaven-opzichters kunnen hard slaan als ze boos worden...

Intussen heeft de Egyptische farao een gemeen plan bedacht. Oké, die Israëlieten krijgen veel kinderen, wàt hij ook doet. En de jongens daarvan kunnen als ze groot geworden zijn tegen hem vechten. Nou, dan zorgt hij er wel voor dat er geen jongens zijn... Hij laat de Hebreeuwse, dat is Israëlitische, verloskundigen Sifra en Pua bij zich roepen. 'Als je een vrouw helpt die een baby krijgt, kijk dan goed of het een jongetje of een meisje is', gebiedt hij hun. 'Alle jongetjes moet je meteen doodmaken. Meisjes mag je laten leven.'

Wat een gruwelijke opdracht! Sifra en Pua doen er juist altijd alles aan om te zorgen dat elk kindje blijft leven. En nu moeten ze de helft van alle baby's die geboren worden vermoorden? Hoe zouden deze vrouwen dat ooit kunnen doen?

Ze dóén het ook niet. Elk kindje dat geboren wordt, is door God, de grote Schepper bedacht. Dus als God dat baby'tje wilde, kunnen en mogen ze niet tegen Gods wens ingaan. En die boze farao dan? Zijn ze niet bang dat hij hen zal straffen als ze tegen zijn eis ingaan? Nou, vinden ze, we kunnen beter tegen de farao ingaan dan tegen de enige echte God. De farao, naar wie de Egyptenaren zelfs bidden alsof hij een god is, kan ons hooguit laten vermoorden. Maar ons eeuwige leven bij God kan farao nooit afpakken. Voor onze èchte God hebben we ontzag. We doen niet wat farao zegt!

Als die hun later boos vraagt waarom ze alle jongetjes laten leven, hebben Sifra en Pua hun antwoord klaar. 'Hebreeuwse vrouwen zijn supersterk', zeggen ze. 'Ze bevallen anders dan Egyptische vrouwen. Tegen de tijd dat wij er zijn, is het baby'tje al geboren en heeft de familie het verstoep. Wij hoeven dan niet veel meer te doen.' God ziet hoe moedig Sifra en Pua hun werk blijven doen. Omdat ze zo'n eerbied voor Hem hebben, geeft God hunzelf ook kinderen. Hij zegent hun werk. Alle bevallingen gaan goed en opnieuw wordt het volk van God groter.

Farao is woedend! Aan de Egyptenaren geeft hij het bevel: 'Gooi alle Hebreeuwse jongetjes die geboren worden in onze rivier de Nijl! Meisjes laat je maar leven.' Hij denkt dat de meisjes tòch niet sterk genoeg zijn om later tegen hem te vechten. Maar hij heeft niet door dat het juist twee vrouwen zijn, die op een andere manier het hardst tegen hem vechten...

lees verder op de volgende bladzijde

Napraten

- Hoe vechten de twee verloskundigen tegen de farao?
- Hoe laat God zien dat Hij voor zijn volk zorgt?
- Zijn er nu ook nog mensen slaaf?

Vertel evt. iets over het werk van IJM; International Justice Mission.

Bid samen voor de 'moderne' slaven.

Auteur: PW

God kiest partij

Inleiding

Vandaag beginnen we aan het Paasproject. Over zeven weken vieren we Pasen. Dan vieren we dat Jezus opstond uit de dood. Door zijn lijden, sterven en opstaan heeft Hij zijn volk, alle mensen die bij hem horen, bevrijd. Eeuwen daarvoor heeft God ook al een keer zijn volk bevrijd. Uit het land Egypte, waar ze slaven waren van de Egyptische farao. Die verhalen horen we deze weken in het paasproject. Doe je mee?

Het is niets nieuws dat mensen graag bóven andere mensen willen staan. Ze willen zich beter voelen, de baas spelen en willen macht uitoefenen over andere mensen. Vroeger waren de mensen met een donkere huidskleur vaak de slaven van de blanken, bijvoorbeeld op de plantages waar koffie of suikerriet werd geteeld. Maar ook nu nog ontstaan er telkens weer oorlogen of opstanden, omdat de één de baas wil zijn over de ander. Of dat de éne groep mensen het voor het zeggen wil hebben over de andere groep. En eigenlijk nooit komt daar iets goeds uit voort.

Bijbelverhaal

Zo ook met het volk Israël in Egypte. Het is al heel veel jaren geleden dat Jozef onderkoning was in Egypte. Toen er hongersnood was, kwamen ook zijn vader en broers met hun gezinnen in Egypte wonen. Inmiddels was dat zo lang geleden, dat Jozef, zijn vader en zijn broers al lang waren gestorven. Maar hun families zijn in Egypte gebleven. Die paar gezinnen zijn inmiddels uitgegroeid tot een heel volk.

In Egypte komt een nieuwe koning op de troon. Hij ziet dat 'vreemde' volk, dat in zijn land woont. Het zijn geen Egyptenaren. Het zijn andere mensen, ze zien er anders uit en hebben andere gewoontes. Ze dienen zelfs een andere God!

Die Egyptische koning denkt daar over na. Stel nu eens dat er oorlog komt met een ander volk. En stel dan, dat dat vreemde volk Israël, dat in zijn land woont, zich aansluit bij de vijand? Dan heeft de vijand zomaar ineens een groot en sterk leger in het land Egypte. Dát mag niet gebeuren. Dus neemt de koning een besluit. Hij zal dat volk laten voelen wie de baas is. Als hij dat volk stevig onderdrukt, zullen ze in elk geval vast niet verder groeien. Zo wordt het volk Israël een slavenvolk. Opgejaagd door slavendrijvers moeten ze twee steden voor de koning van Egypte bouwen. De Egyptenaren zien dat het volk, ondanks de verdrukking, blijft groeien. Nóg harder worden ze aangepakt. Ze worden afgebeeld, mishandeld en het werk wordt hen steeds zwaarder gemaakt. Het volk heeft geen leven meer in Egypte.

Alsof dat nog niet erg genoeg is, besluit de koning dat alle jongetjes die bij de Israëlieten geboren worden, gedood moeten worden. Twee kraamverzorgsters krijgen de opdracht om dat te doen. Maar zij zijn zelf Israëlitische vrouwen. Ze dienen God, en weten dat dat niet goed is. Ze voeren de opdracht van de koning niet uit. Als de koning van Egypte ziet dat het volk maar blijft groeien, gaat hij nóg een stap verder. Hij geeft zijn eigen volk de opdracht om alle Israëlitische baby-jongetjes in de rivier de Nijl te gooien, zodat ze zullen verdrinken. Hij zál dat volk klein krijgen!

Hier eindigt hoofdstuk 1 van het bijbelboek Exodus. Maar gelukkig eindigt hier ons Paasproject niet. Zoals ik al zei, gaat het project over bevrijding. Dat belooft wat moois! In het verhaal van zojuist heb ik een heel klein zinnetje overgeslagen. In de Bijbel staat het zo: 'God zegende het werk van de vroedvrouwen.' Die twee vrouwen, die kraamverzorgsters, durfden tegen het goddeloze bevel van de Egyptische koning in te gaan. Daarom zegende God hen, en heel het volk.

Zie je wat dat betekent? Het volk van Israël werd onderdrukt. Ze werken afgebeeld, hadden het loodzwaar, het leven werd hun in Egypte onmogelijk gemaakt. Het leek wel alsof God hen in de steek had gelaten. Maar dat is niet zo! Want als die twee vrouwen het bevel van de Egyptische koning trotseren, en zo gehoorzaam zijn aan hun eigen God, ziet God dat. En God zegent het! God ziet het als mensen worden onderdrukt of in de knel zitten; als mensen onrecht wordt aangedaan. God staat aan hun kant. God staat niet aan de kant van de dictator, de onderdrukker, de slavendrijver of de generaal die een oorlog uitlokt. God staat aan de kant van hen die onderdrukt worden, die onrecht worden aangedaan. Dát is een bemoediging voor mensen die in een moeilijke situatie zitten. God staat aan hun kant! Hij ziet hen.

In het Nieuwe Testament heeft Paulus heel bemoedigende woorden geschreven voor mensen die het moeilijk hebben. Ze staan in Romeinen 8. Ik haal er zomaar een paar uit. Luister maar.

'Als God voor ons is, wie kan dan tegen ons zijn?'

'Wie zal Gods uitverkorenen (Gods kinderen) aanklagen? God zelf spreekt hen vrij!'

'Wat zal ons (kunnen) scheiden van de liefde van Christus?' Dan zegt Paulus eigenlijk, dat niets Gods liefde kan tegenhouden. Gods liefde laat zich niet tegenhouden door oorlog, tegenspoed, vervolging, honger, armoede of geweld!

En dan het mooiste: 'Wij zegevieren in dit alles glansrijk'. Of, zoals je het misschien kent uit dat mooie lied: 'Wij zijn niets dan overwinnaars'!

Er zullen ook in ons leven heel vaak momenten zijn, dat het er niet op lijkt dat wij overwinnaars zijn. We lijken eerder de slaven, de onderdrukten, de mensen die onrecht wordt aangedaan. Maar toch, zegt God, blijft mijn liefde

altijd bij je. Ik zie je, Ik sta aan jouw kant, niets zal ons scheiden!

De komende weken zullen we zien dat dat zo is. Met Pasen overwint Gods liefde!

Auteur: MvdB